

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

19351
Gıda

Sayı : 54045643-610- 2300
Konu :Yazılı Soru Önergesi

14.05/2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a) 01.04.2013 tarihli ve 43452547-120.00-7/19351-188804 sayılı yazı
b) 04.04.2013 tarihli ve 31853594-610-2-3696-1753 sayılı yazı

İlgi (a)'da kayıtlı yazınız ile Başbakanlığa gönderilen ve İlgi (b)'de kayıtlı yazı ile Başbakanlıktan Bakanlığımıza gönderilen yazı ekinde yer alan Aydın Milletvekili Ali UZUNIRMAK'a ait 7/19351 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER :
1 - Görüş 7/19351 (3 sayfa)

DAĞITIM:
Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : Ali UZUNIRMAK
Aydın Milletvekili
Esas No : 7/19351

SORU 1) Son yağışlarla yatağına sığmayan Büyük Menderes Nehri'nin taşması sonucu, İsabeyli, Atça, Direcik, Donduran, Yenipazar, Dereköy, Hamzabali, Sultanhisar, Dalama ovalarından başlayarak, Özbaşı, Çalıköy, Koçarlı, Yeniköy, Germencik, Burunköy, Akçakaya, Pamukçular, Karaatlı, Kalçık, Çalıköy ve Özbaşı köy ovalarının yanı sıra Bıyıklı, Yeniköy Ovalarını sel altında kalmıştır. Taşkın suları Akçakaya Köyü'nde bazı evlerin bahçelerine kadar girmiş, Bağarası, Söke Ovası'nı kapsayan yaklaşık 80 bin Dekar ekili arazi göle dönmüş, ekili alanlar mahvolmuştur.

Dünyanın en pahalı mazotu, en pahalı gübresi ve dünyanın en pahalı amortisman giderleriyle tarlasına buğday ve benzeri mahsul eken on binlerce çiftçi ve köylünün umudu, taşkın sularıyla sele kapılıp yok olmuştur. Zarar ziyan büyüktür. Selden zarar gören çiftçi borçludur, aldığı krediyi ödeyemeyeceği gibi, yeni zirai krediye ihtiyaç duymaktadır.

Bu bağlamda, Büyük Menderes nehrindeki taşkından zarar gören çiftçi sayısı kaçtır?

SORU 2) Selden, kaç dönüm ekili alan zarar görmüştür? Zararın ekonomik büyüklüğü nedir?

SORU 3) Selden perişan olan, çiftçinin zararını ne zaman, nasıl tazmin edeceksiniz?

SORU 4) Selden zarar gören çiftçinin kredi borçları affedilecek midir? Yeni kredi ne zaman açılacaktır?

SORU 5) Çiftçiye ek destekleme ve teşvik vermeyi düşünüyor musunuz?

SORU 6) Menderes havzasında yaşayan çiftçinin, her kış tekrar tekrar yaşadığı bu sel kabusunu nihayete erdirmek için; tıpkı ABD ve AB ülkelerinde uygulandığı gibi, taşkın riskinin bilimsel olarak hesaplanmasını ve tespitini, müteakiben, nehrin jeolojik, yerleşim yerleri güvenliği, kamu yapıları güvenliği, arazi sahipliği ve ekolojik olarak uygun yerlerinde tespit edilen alanlar "taşkın yatağı" olarak ayırıp, seddeleri buna göre yeniden inşa etmeyi düşünür müsünüz?

CEVAP 1-2-3-4-5-6) Bakanlığımızca yürütülen 2090 sayılı Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkında Kanuna göre; çeşitli tabii afetler nedeniyle (Tarım Sigortaları Kanunu Kapsamı dışında kalan afetler için) tarımsal varlıkları %40'ın üzerinde zarar gören, bu zararlarını tarım ve tarım dışı diğer giderleri ile karşılayamayacak durumda olduğu İl Hasar Tespit Komisyon Kararı ile belirlenen çiftçilere karşılıksız nakdi yardım yapılmaktadır. Sel afeti tarım sigortası kapsamında olduğundan 2090 sayılı Kanun kapsamında yapılacak herhangi bir işlem bulunmamaktadır.

Bu çerçevede; önergede bahsi geçen yerlerdeki meydana gelen hasarlara ilişkin, hasar tespit çalışmaları devam etmekte olup, hasar tespit çalışmalarının tamamlanmasının ardından, tarım sigortası yaptırmış üreticiler en kısa sürede hasar tazminatları ödenecektir.

1/1

Bakanlığımızca, tarım sektöründe üretimin artırılması, kaynakların etkin kullanımı ve gelir seviyesinin yükseltilmesi amacıyla birçok proje başlatılmış ve tarım sektörü önemli oranda desteklenmiştir. Tarım sektörüne sağlanan destekler son 10 yılda önemli oranda artırılmış ve sektörün geliştirilmesi temelinde çeşitlendirilmiştir. 2002 yılında 1 Milyar 868 Milyon TL olan toplam tarımsal destekler, 2012 yılı sonunda 7,6 Milyar TL'ye ulaşmıştır. 2003-2012 döneminde tarım sektörüne Bakanlığımız cari transfer bütçesinden karşılıksız ve nakit olarak verilen tarımsal destek miktarı toplamda 50,6 Milyar TL olmuştur. 2013 yılında ise çiftçilerimize 9 Milyar 113 Milyon TL'nin üzerinde tarımsal destek ödenmesi yapılması planlanmıştır.

Üretim girdilerine önemli destek verilmekte olup, bu kapsamda üreticilere; 2003 yılından itibaren mazot desteği, 2005 yılından itibaren kimyevî gübre desteği, toprak analizi desteği ve sertifikalı tohum ve fidan destekleri verilmekte ve bu destekler ile üretim maliyetinin önemli bir kısmı karşılanmaktadır.

Konuyla ilgili Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği Genel Müdürlüğünden alınan cevabi görüş aşağıda yer almaktadır.

Borç erteleme işlemleri Bakanlar Kurulu Kararı ile olmakla birlikte, icra takibinde olan Tarım Kredi Kooperatifleri ortakları da dahil olmak üzere, Tarım Kredi Kooperatiflerine vadesi geçen borçlarını ödeme istek ve gayreti içerisinde olan ortaklara, borçlarını ödeyebilmelerini teminen bazı ödeme kolaylıkları sağlanmaktadır.

Diğer yandan, borcunu defaten ödeme imkanına sahip olmayan ortakların, borçlarının en az %25'ini peşin ödemeleri kaydıyla kalan borçları için gelecek ürün hasat dönemine kadar 1 yılı geçmeyecek şekilde bir veya birden fazla taksitle ödeme imkânı sağlanabilmektedir.

Ayrıca, Tarım Kredi Kooperatifleri ortaklarının kooperatife olan vadesi geçen borçlarının asgari %60'nı ödemeleri kaydıyla, kalan kısmı için yeni kredi kullanılarak borçlarına mahsup edilebilmektedir.

Konuyla ilgili olarak T.C. Ziraat Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğünden alınan cevabi görüş aşağıda yer almaktadır.

Ziraat Bankası tarafından borç erteleme işlemleri yasal bir düzenleme ile yapılmakla birlikte üreticilerimizin içine düştükleri zor durumlardan kurtarılmasına ve üretimin devam ettirilmesine yönelik olarak, Bankalarca Kredilerin ve Diğer Alacakların Niteliklerinin Belirlenmesi ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ve diğer bankacılık mevzuatı çerçevesinde yapılabilecek uygulamalar Ziraat Bankası tarafından ayrıca değerlendirilmektedir.

Takipteki Krediler Uygulama Esas ve Usulleri uyarınca Tasfiye Olunacak Alacaklar hesaplarında kayıtlı olan Ziraat Bankası alacaklarının tahsilini teminen başlatılacak yasal takip için herhangi bir bekleme süresi öngörülmemiştir.

Tasfiye Olunacak Alacaklar hesaplarında izlenen kredilerin yeniden yapılandırılması hususunda borçlulara getirilen ödeme kolaylıklarına ilişkin Ziraat Bankası mevzuatında düzenleme bulunmaktadır. Buna ilişkin borçlu talepleri, alacağın teminat durumu, borçlu ve borçla ilgililer hakkında başlatılan takiplerin safahatı, alacağın idari ve yasal yollardan tahsil imkanı ve borçlunun borcu ödeme kabiliyeti gibi hususların değerlendirilmesi suretiyle Ziraat Bankası şubelerinin yetkisinde temerrüt faizi kaldırılarak defaten ödemelerde cari faiz oranlarından hesaplanan birikmiş

Yf M

faiz toplamına kadar indirim yapılmaktadır. Ayrıca cari faiz uygulanarak 36 aya kadar taksitle ödeme imkanı da sağlanmaktadır.

Konuyla ilgili Orman ve Su İşleri Bakanlığı'ndan alınan cevabi görüş aşağıda yer almaktadır.

Taşkına uğrayan ya da uğrama ihtimali bulunan alanların tespiti ve sınırlarının belirlenmesinde; 25.05.1959 tarihli ve 10213 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7269 sayılı "Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun" ve 21.01.1943 tarihli ve 5310 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 4373 sayılı "Taşkın Sulara ve Su Baskınlarına Karşı Korunma Kanunu" hükümleri uygulanmaktadır.

7269 sayılı Kanun; deprem, yangın, su baskını yer kayması, kaya düşmesi, çığ ve taşkınlarda, yerleşim alanlarında ve başkaca kamu tesislerinde (kanal, köprü, su ve kanalizasyon tesisleri gibi) genel hayata etkili olacak derecede zararlar olduğu ya da ihtimalinin bulunduğu yerlerde alınacak tedbirler ve yapılacak yardımlara ilişkin hükümleri kapsamaktadır. Bu Kanun kapsamına giren taşkın alanlarının en belirgin özelliği, genel hayata etkili olacak derecede yapıların ve kamu tesislerinin taşkın zararına uğramasıdır. Bir taşkın alanının bu Kanun kapsamına alınabilmesi, "Afetlerin Genel Hayata Etkinliğine İlişkin Temel Kurallar Hakkındaki Yönetmelik" ilkelerine uygun olması ve bu uygunluğun Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca kabul edilmesine bağlıdır.

4373 sayılı Kanuna göre ise yüksek seviye gösteren umumî ve hususî, kapalı veya akarsuların taşmasıyla su altında kalan veya su baskınlarına uğrayabilecek olan sahaların sınırları Orman ve Su İşleri Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu Kararı ile tespit ve ilan edilmektedir. 19.06.1951 tarihli ve 7838 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kararname ile "Büyük Menderes Nehri'nin Işıklı Gölünden denize döküldüğü yere kadar olan kısımdan yatak mihverinden itibaren sağlı sollu 200'er metre olmak üzere 400 metre genişliği haiz şeritvâri saha" suların taşması ile su altında kalan veya su baskınlarına uğrayabilecek saha olarak tespit ve ilan edilmiştir.

Bununla birlikte; Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünce Büyük Menderes nehrinde yatak ıslahı çalışmalarına 2003 yılında başlanmış, çalışma kapsamında Denizli-Sarayköy'den başlanarak Çine Çayı birleşimine kadar olan kısımda yatak taraması yapılmıştır. Islahın kalıcı olması maksadıyla, 2012 yılında taş tahkimat uygulaması başlatılmış ve bazı bölümlerde akışı rahatlatılabilmek için yeni yatak güzergâhı açılmıştır. 2013 yılında da ıslah çalışmalarına devam edilmesi planlanarak, çalışma programına alınmıştır.

Yukarıda bahsedilen ve devam eden ıslah çalışmaları 300 m³/s'lik debiyi geçirebilecek şekilde yapılmaktadır. Ayrıca, Koçarlı-Bağarası Ovası'nın (14.604 ha) sulama şebekesi, tahliye ve drenaj kanallarına ait projelerin yapımı devam etmekte olup, 2014 yılında inşaat ihalesinin yapılması hedeflenmiştir. Bu kapsamda Büyük Menderes Nehrinin sağ sahilinde daha önce inşaatı tamamlanmış olan seddelerin karşılığı olarak ve minimum 800 m³/s debiyi geçirebilecek şekilde Koçarlı sol sahil seddelerinin sulama şebekesi inşaatı kapsamında yapılması planlanmış olup, söz konusu seddelerin tamamlanması ile Çine Çayından Söke'ye kadar olan Büyük Menderes Nehri'nin sol sahilindeki ovanın taşkınlardan önlenmesi sağlanacaktır.

td m